

Habilitats cognitivo-lingüístiques.

Iniciadors, connectors i gèneres discursius

Destreses de pensament, Exemple, Gèneres discursius	Iniciadors, connectors, Característiques lingüístiques
DESCRIURE	
<p>Enumerar qualitats o propietats mitjançant codis de diferents tipus i des d'una perspectiva concreta, sense establir relacions causals. De més general a més concret.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comparar • Classificar • Analitzar • Sintetitzar • Definir <p>Exemple: <i>El gràfic complet està format per 2 parts que es repeteixen: període de lluminositat estable d'una banda i descens, pausa i nou augment per l'altra. Podem identificar-los com etapa estable i etapa d'enfosquiment. L'etapa estable dura 102,3 cops més que la d'enfosquiment i la seva lluminositat és pràcticament 3,2 cops més gran.</i></p> <p>Gèneres discursius: fitxa mèdica, perfil topogràfic, llibreta de laboratori, informe arqueològic, autòpsia, apartat de resultats d'un article o pòster científic, informe meteorològic</p>	<p>Iniciadors</p> <p><i>Com és (forma, mida, color)?</i> <i>Com s'ubica i posiciona en relació al seu entorn?</i> <i>A què s'assembla?</i> <i>Quines parts el formen?</i> <i>Quines diferències tenen aquestes parts?</i> <i>Com poden classificar-se les seves parts?</i> <i>Com estan les parts articulades entre si?</i> <i>Quins processos desenvolupa?</i> <i>On ...? Quants ...? Quin aspecte ...? Què passa ...?</i></p> <p>Connectors: <i>Té x parts ... Té una aparença ... Està format per ... Podem anomenar ... Considerarem que són ... Major / menor, més intens / lleu, alt / baix que ... És del tipus ... es poden agrupar ... forma part de ...</i></p> <p>Característiques lingüístiques: present d'indicatiu, preferiblement a l'imperfet d'indicatiu (més literari). Profusió d'adjectius qualificatius (forma, posició, concordança) i adverbis. Frases curtes i simples. Ús de la veu passiva "està format per". Ús de magnituds de mesura estàndar i lèxic específic (partícula, extremitat, oscil·lació) o Referents com figures geomètriques o metàfores. Ús de dades numèriques i format multimodal, incorporant taules dibuixos o gràfics.</p>

Descripció: Aquesta síntesi proposa, per a cada habilitat cognitivo-lingüística, destreses de pensament relacionades, iniciadors i connectors, Exemples i Gèneres discursius associats. Cada habilitat cognitivo-lingüística pot associar-se principalment a una tipologia textual. Convé tenir en compte que existeixen diferents mencions de el text explicatiu (interpretatiu, expositiu) amb diferents connotacions. No s'ha inclòs el text instructiu proposat per altres autors.

Proposta elaborada a partir de les aportacions de:

- *Aprendre ciències tot aprenent a escriure ciència.* (2003). Edicions 62. Neus Sanmartí (coord.) (2003).
- *La comunicació i les habilitats cognitivo-lingüístiques.* (1998) Jorba, J. A: J. Jorba et al. (Eds.), *Parlar escriure per aprendre* (pp. 37-58). Bellaterra: ICE de la UAB.
- *Textos per llegir i aprendre Ciències socials.* Col·lecció de materials didàctics. (2015) Educació Secundària Obligatoria. Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Dolors Quinqué.

Propostes d'aplicació:

- Els alumnes usen el suport per analitzar o classificar textos segons la tipologia, diferenciant diferents textos o diferents parts d'un mateix text.
- Suport per proporcionar a l'alumnat perquè elabori o avaluï textos de cada tipus.
- Eina perquè el docent pugui configurar plantilles de diferents gèneres, seqüenciant els diferents tipus de text que els configuren.